

EDITÖRDEN

Emperyalist bir odağın “liberal ihsanı” olarak sunulan bir yanulsama: AB (Avrupa Birliği). Tartışmalarının yoğunluğu içinden ve biraz da geçikmiş olarak merhaba.

Demokrasi, insan hakları, refah, sosyal güvenceler, hukuk devleti, kültürel haklar vs.lerin AB ile gelecek retoriğine sarılanların asılsız güzellemeleri ile yarattıkları manipulasyon ortamında ve her vagonu başka hızda ilerleyen bir treni anumsatan AB'ye kitlenen ülkemizde 17 Aralık 2004 te geçti.

Tarihsel misyonu ve mantığı itibariyle AB'nin kuruluş ve işleyiş amacı: Avrupa sermayesinin rekâbet gücünü artırmak ve nüfus alanını genişletmektir. Bu amaca uygun olarak Avrupa işçilerinin ekonomik, sosyal, siyasal hakları AB ülkelerinin hükümetleri tarafından geri alınırken AB'nin çevresindeki ülkelere ekonomik, sosyal, siyasal haklar dağıtacağı beklentisinin yaratılması, işçileri/emekçileri ekmeğini çalarken hayallerle uyutmak içindir. Ve biliyoruz ki; sermaye için sosyal gelişme ekonomik gelişmenin bir türevi değildir. Bizim ülkemiz için de böyle olmamış mıdır? “Büyüyoruz” derken, bu büyüme yoksullaşarak büyüme ve sosyal güvenlik erezyonu olarak karşımıza çıkmıyor mu?

AB'nin Türkiye'ye olumlu etkileri olacağını ileri sürüp, destekleyenler ve adeta slogan yarışına girenler dışında, çalışanlar ve ezilen halk gördü ki; AKP Hükümeti'nin sosyal güvenlik ve sağlık alanında yaptığı geri “düzenlemeler” AB üyelik sürecinde yapılması zorunlu olanlardır. AB'ye üye devletler, ulusal sosyal güvenlik rejimlerini “düzenlemekte” tümüyle özgür iken; sosyal damping endişesi ve rekabet dengesinin sağlanması amacıyla sosyal güvenlik sistemlerinin uyumu doğrultusundaki talepler bu özgürlüğü kaldırmaya yeterli olamamaktadır. Çünkü rekabette aşağılara çekilecek en önemli maliyet kalemi sosyal güveniktir. Uluslararası Sermaye Örgütü ISO'larla ürünün standardını belirlerken rekâbet için aşağı çekilecek bir tek şey kalıyor elinde: Çalışanların sosyal güvenliği ve buna bağlı olarak sağlığı.

AB söylemlerinin arkasına gizlenen ama sosyal korumanın baskı ve gerilimini yaratan ve yine tek başına iktidarda olan AKP sosyal güvenliğe ve sağlığa, iktidara geldikten sonra hızla el attı. AB, DB, IMF gibi sermaye örgütlerinin raporlarında yazılanları olduğu gibi tekrarlardı. IMF ve DB'nin “yapısal uyum programları” üzerinden ekonomiler liberalleşirken, AB müktesebatlarıyla da sosyal alan “düzenleniyor”. Bu “düzenlemeler” ve uygulamalar ekonomik ve toplumsal yaşamı etkileyip belirlemeye çalışırken elbette ki çalışanların sağlığına da vurmuştur. Adeta “çalışan mı yoksa çalışmayan mı şanslı” noktasma kadar varan değerlendirmeler yapılır hale geldi. Öyle ki çalışma yaşamına ait yasa ve yönetmeliklerle çalışanların meslek hastalığına yakalanması dahi artık normal karşılanır oldu. 4857 sayılı İş Yasası ve 506 sayılı SSK Yasası'nda yapılan değişiklikler (iş kazası ve meslek hastalıkları ile ilgili işveren sorumluluğu) ile ilgili maddeye “sorumluluğun tespitinde kaçınılmazlık ilkesi dikkate alınır” denilerek işverenin mutlak sorumluluğundan kaçışı için yeni bir kapı açıldı. Başka bir deyişle; “işin yürütüm koşulları” nedeniyle gelişen meslek hastalıklarının “önlenebilir hastalık” olma özelliği değiştirilerek “meslek hastalıklarının kaçınılmaz olarak da gelişebileceği” anlayışı, işvereni korumak için hukuğa enjekte edildi.

Sosyal güvenlik ve sağlık alanında uygulanan çökertme faaliyetleri devletin elini ayağını bu alandan çekmesi ile at başı giderken 1999 yılında IMF'nin yönlendirmesi ile yapılan ve 2000 yılından itibaren uygulamaya giren Sosyal Güvenlik Reformu kayıt dışı çalışanların oranını da büyük ölçüde artırdı. Çalışma yaşamında kayıtlı olarak çalışan emekçinin başına neler geldiği/geleceği çıkartılan ve uygulanan yasa ve yönetmeliklerle ortadayken, kayıt dışı çalışanların durumunu varın siz düşünün!

Dünya ölçeğinde AB, ABD, DB, IMF gibi merkezler üzerinden esen ekonomik, sosyal, siyasal rüzgârlar böyle iken; ABD'nin askeri gücünün dünyanın çeşitli noktalarına yerleşmesi, ABD emperyalizminin ekonomik, siyasal hedeflerinin gerçekleştirilmesinden başka bir şey değildir.

Kapitalist biriktirme rejimini ABD kendi mantığı içinde sürdürürken, sermayenin ekonomik ve politik iktidarının daha saldırgan bir biçimini temsil ediyor. Diğer yandan AB de kendi militarist yanını örgütleyip Genel Kurmayı'nu oluşturuyor. Nitekim hem sınıf politikalarına hakim olan saldırgan üslup hem de kullandığı otoriter/militarist siyasal yöntemler, bundan böyle küresel sermayenin hakimiyetinin, müzakereci ve uzlaşmacı stratejilere değil, baskı ve zor stratejilerine yöneleceğini gösteriyor.

İster AB “centilmenliği” ile isterse ABD saldırganlığı ile devam etsin, sermayenin dili hep aynıdır. Çünkü askeri savaşın yıkımları ile ekonomik savaşın yıkımları birbirine benzer. Savaşlarda çocuklar anasız, babasız kalır. Neoliberal ekonomik uygulamalarda ise o çocukların anası, babası işsiz ve sosyal güvenceden yoksun kalır.

Egemenlik, hegemonya, sömürü, baskı ve hiyerarşi oldum olası iki temel üzerinde var olmuştur ve bu gün de aynı temel üzerinde var olmaya, kendini yeniden üretmeye devam ediyor; bu iki temelden biri yanulsama, diğeri de kaba kuvvet veya çıplak şiddettir. Bu gün için yanulsama AB'nde, çıplak kaba kuvvet ise ABD'ndedir.

Hal böyle iken; geleceğin bu günden nasıl biçimleneceği sorusuna yanıt aranırken, küreselleşmenin getirdiği ekonomik, sosyal, siyasal, militarist yıkımların kaçınılmaz olduğu türünden spekülasyonlara yaslananlar için müthiş önem arz eden “kaçınılmazlık, zorunluluk, nesnel gerçeklik” gibi kavramlar, dünyayı değiştirme kaygısına sahip olan insanların sözlüğündeki kavramlar olmamalıdır. Küresel sermaye saldırı sürecinin karşı konulamaz bir süreç olduğu neoliberal ideologların yakıştımasıdır. Ve bu dünyada, zorunluluk bir şeyin varlığını kabul etmek demek, insanın bilinçli eylemi ile olayların seyrini etkileme yeteneğinden yoksun olduğunu kabul etmek demektir ki; emekten yana değerler bunun karşıtını kanıtlamak üzere “sınıfsız, sömürsüz bir dünya” sloganı ile tarih sahnesine çıkmıştır.

Yokluğun ve de tüm kuşatılmışlıkların içinde, belki de bazılarımız gibi kıyısında dururken, yorgun-sönük gözleriniz ve yanık ellerinizle gelecek güzel günlerin düşünü kurarırken; inanıyorum ki sıyrılıp çıkacaksınız herşeyin, her saldırının üstüne. Çünkü, siz, sizi sosyal sermaye olarak gören küresel sermaye karşısında pırl pırlınız halâ, güneşin ve geleceğin ışıklarını gören yanunuzla. Ve sizi gördüm 20 Kasım 2004 tarihinde Ankara, Sıhırye Meydanında!

Sonraki sayılarda buluşmak dileğiyle barışık, üretken ilişkiler içinde çoğalarak dostça kalın!